

SÄÄTYKOKOUS TURUSSA LOKAKUUN 18 P:NÄ 1742.¹

Kirjoittanut KAARLO ÖSTERBLADH.

Mehän tiedämme, että venäläisten vallanpitäjien suostumuksella ja heidän toimestaan pikkuvihan aikana pidettiin muutamia maakunnittain ja säädyittäin kokoonkutsuttuja edustajienkokouksia. Pohjanmaan komentaja Kristoffer Teofilus von Kinderman hankki sotamarsalkka kreivi Pietari de Lacyn suostumuksen maakunnan säätyjen neuvottelukokouksen pitämiseen Vaasassa. Lokakuun alussa 1742 sellainen sitten pidettiin. Tärkeämpi ja kauaskantavampi oli se kokous, joka 18 p:nä lokakuuta samana vuonna pidettiin Turussa. Tiedot näistä kokouksista ovat hyvin niukat, jonka tähden luulisin, että aivan pienilläkin lisillä, jotka koskevat jälkimmäistä kokousta, ehkä on jokin merkityksensä.

Kuka on tehnyt ensimmäisen aloitteen sellaisen kokouksen pitämiseksi, on toistaiseksi tuntematonta, mutta venäläisen ylipäällikön Jaakko Keithin nimenomaisella suostumuksella sekin pidettiin, ja ensimmäinen virallinen tieto kokouksesta on Turun maaherranviraston syyskuun 22. p:tyssä kirjeessä Turun ja Porin läänin kaupunkien maistraateille. "Koska esiintulleesta syystä", sanotaan tässä kirjeessä, "on katsottu koko maan asiain antavan aiheutta kutsua tulevan lokakuun 18 p:ksi Turun raatihuoneelle erinäisiä asianmukaisilla valtakirjoilla varustettuja taitavia henkilöitä kaikista neljästä säädystä neuvottelemaan kaupunkien ja koko maan yhteisestä hyödystä, on

---

¹ Esitetty Turun historiallisen yhdistyksen kokouksessa 23 p:nä helmikuuta 1934.

heti saarnatuolista julistettava, että jokaisesta kihlakunnasta ja kaupungista yhden aatelis-, 2 pappis-, 2 porvaris- ja 2 talonpoikaissäätöisen on saavuttava tänne Turkuun yllämainituksi päiväksi. Ollen ei vain sekä kaupungeissa että maalla sitä ennen neuvoteltava jokaisen kaupungin ja kihlakunnan asioista, vaan myöskin pidettävä huolta säätyjen valtuutettujen ylläpidosta ja matkakustannuksista, niin että nämät, jos niin on tarpeellista, voisivat myös lähettää lähetystön edelleen täältä Pietariin, joka (lähetystö) myös nauttii ylläpitonsa ja matkakustannuksensa.” Maaherranviran puolesta ovat kirjeen allekirjoittaneet Fried. Forseen ja Ar. Renner.¹ Tällainen edustustyypinhän ei ole, kuten tiedämme, eduskuntalaitoksemme historiassa tuntematon, sillä laillistuttihan jo v:n 1634 hallitusmuodon 44 § tällaiset valiokuntakokoukset. Niihin piti ottaa osaa kaksi aatelistä joka laamannikunnasta, Ruotsin ja Suomen piispat ja superintendentit sekä yksi edustaja Tukholmasta, Upsalasta, Gööteporista, Norrköpingistä, Turusta ja Viipurista. Ja maakuntakokouksia oli pidetty keskiajalta lähtien. V:n 1660 additamentin § 17 ja 18 kielsi maakuntakokoukset, mutta yhtäkaikki niitä pidettiin tämän jälkeenkin, viimeinen 1679. Valiokuntakokouksia taasen oli vielä paljon myöhemmin. On sanottu — ja ehkäpä jollakin oikeudella — että valiokuntakokoukset vielä koko vapaudenajan Ruotsin valtiopäivillä esiintyvät sekreettivaliokunnan muodossa.

Ottamalla huomioon Suomessa vallitseva tilanne ei tietysti voi edes nostaa kysymystäkin Turun kokouksen laillisuudesta tai laittomuudesta.

Tiетävästi samansisältöinen kirje kuin edellämainittu on lähetetty muittenkin säätyjen huomioonotettavaksi, mutta mitään jälkiä siitä en asiakirjoissa ole havainnut. Kaupungit valitsivat edustajansa säännöllisellä tavalla. Niinpä esim.

¹ Rauman maistr. ptk. 27/IX 1742. K. A. Cajander, Ifrån Lilla ofredens tider, n:o 25.

Rauman maistraatin 4 p:nä lokakuuta pidetyssä kokouksessa, jossa oli läsnä 25 porvaria, vaali toimitettiin avoimen äänestyksen kautta, ja toinen valituista sai 25:sta annetusta äänestä 22, toinen 15. Uudenkaupungin maistraatti valitsi edustajansa 27 p:nä syyskuuta. Turun maistraatin pöytäkirjoista ei käy ilmi, että porvaristo olisi valinnut ketään erityistä edustajaa, vaan käy erinäisistä pöytäkirjan sanamuodoista päättämisen, että *koko* maistraatti olisi edustanut kaupunkia nyt kysymyksessäolevassa tilaisuudessa. Maistraatin muodostivat tähän aikaan pormestari Merthen, joka kyllä oli tilapäisesti sairaana, raatimiehet Roos, Linnell ja Munster sekä apujäsenenä sihteeri ja notaari (notaari oli Alftan).

Kuten edelläselostetusta maaherranviraston kirjeestä huomaisimme, piti porvariston kaupungissa ja väestön kaikissa kihlakunnissa neuvotella niistä asioista, joita tahdottiin erityisesti otettaviksi esille Turun kokouksessa. Uudenkaupungin porvaristo ei tahtonut valtuutettujaan millään tavalla evästää, vaan arveli, että kun näille kaupungin asiat olivat tutut, he toimikoot harkintansa mukaan yhteisymmärryksessä muitten ja erityisesti pienempien kaupunkien valtuutettujen kanssa, joilla on yhtäläiset edut kuin Uudellakaupungilla.¹ Rauman porvaristo toivoi, että kaikki uudet rasitukset (nyja pålagor), jotka olivat Ruotsin vallan aikana tulleet, kuten palkka- ja maksuvero (lön- och betalningsafgifft), linnanrakennusapu ja n.s. säätyjen suostunta lakkautettaisiin. Sitäpaitsi tehtiin v:n 1741 kruunun tilien suhteen sellaisia vaatimuksia kuin myöhemmin tulee ilmi. Jotkut tahtoivat kyllä, että kun majoitusrasitus oli niin ankara, pitäisi päästä kaikista veroista ja ulosteista, mutta toiset arvelivat, että tuo olisi liikaa vaadittu; riittäisi jos päästäisiin edellämainituista ja lisäksi paloviinan kulutusaksiisista, jotka olivat uusia ja tavallisuudesta poikkeavia.

Kuten jo mainitsin, ei niistä olosuhteista, missä toisten säätyjen valtuutetut valittiin, ole tietoja. Eräästä asiakirjasta,

---

¹ Cajander, n:o 38.

josta myöhemmin tulee puhe, käy kuitenkin ilmi, että ritaris-toa ja aatelia edustivat Turun kokouksessa seuraavat: G. G. Mellin,¹ Vehmaan Kosken kartanon omistaja hovijunkkari, vapaaherra Clas Lybecker, vanha karoliini, v. 1723 kapteenin arvolla eion saanut vapaaherra Hend. J. Rehbinder † 1746, (haudattuna Askaisissa), majuri Joh. Alb. Gripenberg † 1773 Pirkkalan Niemisten tilalla, G. Wallenstierna,² G. L. Öggla,³ I. A. Klick, Carl Brander, Odensaaren isäntä, kornetti Johan Wilhelms, vääpeli Nils Lindcrantz († naimattomana 1745), M. Segercrantz ja v. 1736 kapteenin arvolla eronnut Wilhelm Ehrenstolpe († 1766 Kustavin Siusuodolla), (12). Porvaris-toa edustivat: Turkua koko maistraatti, jonka tähän aikaan muodostivat pormestari Kaarle M. Merthen († 1743), raati-miehet Roos, Linnell ja Munster sekä apujäseninä sihteeri ja notaari (notaari oli Alftan); Porin kaupunkia: raatimies Hend. Elfving ja Fredric Starck; Rauman: pormest. Gustav Sidberg ja kauppias Johan Gebhard; Uudenkaupungin: por-varit Johan Pettex († 1762) ja Johan Roseen († 1751) sekä Naantalien kaupunkia Jacob Tudeen ja raatimies Daniel Raum-lijn († 1778), (8, + Turun maistraatti). Papiston ja talon-poikien edustajien nimistä ei minulla ole tietoa, mutta että niitä on Turun kokouksessa ollut, on jotenkin varmaa; siihen viittaavat monet kohdat alempana mainittavassa instruksio-nissa, joka kokouksen puolesta annettiin Pietariin lähteville, ja mitä papistoon tulee, Turun tuomiokapitulini alempana mai-nittava kiertokirje.

Turun kokouksen aikana eri säätyjen edustajat nähtävästi neuvottelivat ainakin taloudellista laatua olevista asioista erikseen. Tällaisien neuvottelujen tuloksena oli m.m. Naanta-

¹ Nähtävästi 1741 eron saanut kersantti, vapaaherra Gustaf Mellin, joka † 18/2 1772 Akaan Hautoisilla.

² Luultavasti v. 1747 tapaturmaisesti kuollut Turun hovioik. kanslisti.

³ Ehkä 1741 kapteenin arvolla eronnut Gustaf Lorentz Uggla, † 1774 Vexiössä.

lin maistraatin arkistosta löytämäni Porin, Rauman, Uudenkaupungin ja Naantalın edustajien allekirjoittama venäläiselle ylipäällikölle lähettämä kirje, jossa aluksi viitaten katovuosiin, tarttuviin tauteihin, porvarillisten elinkeinojen lamaannukseen, sota-ajasta johtuvaan kalleuteen j.n.e. huomautetaan, ettei voida noudattaa ylipäällikön 24 p. syysk. antamaa käskyä erinäisten kruununverojen ja paloviina-aksiisin kannosta ja suorituksesta. Vanhastaan määrätyt ja voimassa olevat verot, kuten henkirahat j.n.e. koetettaisiin maksaa, jos päästäisiin majoitusrasituksesta vapaiksi. Mutta mitä palkka- ja maksusuostuntaan, Tukholman linnan rakennusapuun, puolustusveroon ja viina-aksiisiin tuli, pyydettiin esitetyillä syillä ylipäällikköä odottamaan niitten perimisessä siksi, kunnes Hänen M:nsa Keisarinna, jolle alamainen pyyntö ajottiin tehdä, sai asiaa harkita.¹ Edelleen oli vaadittu v:n 1741 tilejä "jämte förslag på det, som innevarande åhr af dessa Städer utgå borde". Mitä edelliseen vaatimukseen tuli, olivat tilit todisteineen, kuten kamreeri Renner tiesi, jo lähetetyt lääninkonttoriin ja sieltä Ruotsiin, mikäli kirjelmän allekirjoittajat tiesivät, joten niitä nyt ei saada käsiin, ja ne vähäiset määrät, mitä v:n 1742 veroista oli kannettu, olivat niinkään lähetetyt lääninrahastoon; mitä taasen vielä maksamatta oleviin säännöllisiin ja ylimääräisiin veroihin ja maksui-

---

¹ V:na 1719 säädetyt olivat valtionvelan maksamista varten perustaneet säätyjen konttorin, jolle säädettiin tuloiksi paitsi muuta, palkka- ja maksusuostunta (lön- och betalningsavgift). V. 1727 säädetyt suostuivat neljän vuoden aikana suorittamaan suostunnan, joka vastasi neljättä osaa palkka- ja maksusuostunnasta ja joka oli käytettävä linnanrakennuksen loppuun saattamiseksi. Vaikka tämä suostunta, kuten sanottu, myönnettiin vain neljäksi vuodeksi, uudistettiin se siten yhtenäisen. Puolustusavun säädetyt myönsivät 1734, ja tämä suostunta niinkään sitten säännöllisesti uudistettiin. Paloviina-aksiisia suoritettiin v:sta 1731 lähtien ja v:sta 1752 alkaen se säännöllisesti sisältyi yleiseen suostuntaan. Varsinkin hatut suosivat aksiiseja, ne kun muka kohtasivat niitä, "jotka enin hävittävät".

hin tuli, pyydettiin niihin nähden maksuajan pitennystä, kunnes oli saatu tilaisuus kääntyä keisarinna puoleen.

Mutta 28. p:nä lokakuuta p:tyllä kirjeellä (sen oli allekirjoittanut von Staffeln) Turun lääninkonttori ilmoitti ylipäällikön päätöksen, että säännölliset verot samoin kuin suostunnat, erityisesti mainitaan viina-aksiisi, olivat ilman viivytystä suoritettavat siihen asti, kunnes H. M. Keisarinna oli antanut päätöksensä niihin anomuksiin, joita säädyt lähetystönsä kautta aikoivat esittää. V:n 1741 tilit saivat jäädä silleen, mutta v:n 1742 verojen arviot olivat viipymättä lähetettävät.

Kuten edellä jo on useastikin mainittu, päätti Turun säätykokous lähettää keisarinna Elisabetin luo lähetystön anomaan lievennyksiä silloin vallinneeseen raskaaseen asiain tilaan. Ketä tähän lähetystöön tuli, siitä ei liene paljon tietoja. Sen vain olen huomannut, että kaupungeista Turku ja Naantali yhtyivät lähettämään turkulaisen kauppiaan Jobst Niclas Schultzin ja Pori, Rauma ja Uusikaupunki raatimies Henrik Elfvingin Porista. Muitten kolmen säädyn edustajista en tiedä mitään. Mutta sen sijaan osui, tosin vain jäljennöksenä,¹ nähtäväkseni se verraten laaja toimintaohje (instruction), jonka Turun säätykokous tälle lähetystölle vahvisti, ja jota erinäisten sieltä täältä tapaamieni pikkutietojen mukaan näyttään hyvin perusteellisesti valmistellun. Se on päivätty lokakuun 25:ntenä. Esitän tässä lyhyesti pääkohdat tuosta asiakirjasta. Aluksi lausutaan syvä kiitollisuus siitä, että maa oli saanut vapaasti harjoittaa uskontoaan, että akatemia ja koulut olivat jälleen saatetut toimintaan ja että maan vanha laki oli jätetty voimaan. Sitten pyydetään saada esittää toivomuksia maan hädänalaisen tilan lieventämiseksi. Nämät toivomukset ovat kootut yhdeksään eri kohtaan, joissa aluksi jotenkin laajasti kuvataan maan kärsimää puutetta ja hätää, ja joissa kussakin lopuksi esitetään jokin pyyntö. Niinpä ensimmäinen kohta päättyy pyyntöön, että kaikesta siitä rehusta, mikä sotaväen

¹ Ei liene syytä epäillä, ettei jäljennös asiallisesti olisi oikea, mutta kirjoitusvirheitä siinä on paljon.

tarpeiksi voidaan luovuttaa, maksettaisiin korvaus. Sitäpaitsi pyydetään, että kuluvan vuoden veroista saataisiin vähentää niitten kuittien sisältö, joita Ruotsin sotilasviranomaiset olivat antaneet ottamastaan rehusta, kyydeistä y.m. Toisessa kohdassa pyydetään keisarinnaa toimittamaan Suomen asukkaille kevätsiementä ja suolaa, joista maassa oli suuri puute, sekä rippiviiniä. Ja koska kaikki maassa olevat ruokavarat välttämättä tarvittaisiin maan omien asukkaitten ravinnoksi, pyydetään, että keisarinna tuottaisi sotaväelleen ruokatavaran muualta. Kolmannessa kohdassa pyydetään samoin kuin mitä jo osaksi huomäsimme kaupunkien porvariston evästyskeskusteluissa ja sitten taasen kaupunkien edustajien kreivi Keithille lähettämässä kirjeessä pyydetyn. Toivottiin, ettei enää tarvittaisi suorittaa seuraavia veroja: palkka- ja maksusuostuntaa, Tukholman linnan rakennusapua, apumaksua kirkkojen ja koulujen rakentamiseksi Lapissa, yleistä suostuntaa, viinaaksiisia sekä erästä maksua, jonka suorittamisella vapautuu ratsupalvelusvelvollisuudesta vissiksi ajaksi, jonka kuluttua sen suorittamisesta pitäisi olla täysin vapaa. Seuraavassa, neljännessä kohdassa lausutaan alamainen toivomus, että kukin sääty pysytettäisiin privilegioissaan, vapauksissaan ja oikeuksissaan; ja koska aatelisto erityisesti omasta puolestaan sekä papit ja porvaritkin maatalojensa puolesta suostuvat samassa suhteessa kuin rahvas suorittamaan säännölliset elintarvemäärät, mutta edellämäinittujen etuoikeuksien mukaan aateliston rälssisäterit ovat kaikista kruunun ulosteista vapaat ja aateliston muut tilat suorittavat vain puolet siitä, mitä kruunun talonpojat maksavat ja koska papiston virkat talot etuoikeuksiensa mukaan ovat sellaisista maksuista vapautetut, pyydetään, ettei tuota tämän kohdan alussa mainittua suostumusta katsottaisi miksikään prejudikaatiksi, jonka kautta privilegiot menettäisivät mitään voimastaan. Edelleen huomautettiin viidennessä kohdassa, että oli tiloja, jotka olivat liian korkeasta verotetut, ja joille Ruotsin kruunu oli antanut lupauksen, että niiden veroa uuden maanmittauk-

sen perustuksella vähennettäisiin. Nyt pyydettiin, että keisarinna, estääkseen tällaisten tilojen asukkaitten täydellisen tuhon, määräisi näillä tiloilla toimitettavaksi uuden maanmittauksen ja verollepanon. Koska venäläiset kenraalit ja komentavat päälliköt olivat käskeneet luetteloita ja takavarikoita maasta poistuneiden asukkaiden omaisuuden ja kiinteistöt sekä maalla että kaupungeissa, vaikka heiltä oli jäänyt tänne jälkeen perillisiä ja oikeudenomistajia, huomautettiin kuudennessa kohdassa, ettei tuo maasta poistuminen ollut tapahtunut epäluottamuksesta H. Keis. M:iinsa, vaan tietämättömyydestä H. Keis. M:nsa tarkoitusperistä ja sodan kauhun pelosta ja tarkoituksella palata takaisin, jahka olosuhteet sen myöten antoivat, jonka tähden pyydettiin, ettei rälssi- eikä veromaata eikä minkäänlaista kiinteistöä takavarikoitaisi, ennenkuin omistajat palaavat ja ettei perillisten oikeutta mitenkään loukattaisi. Samoin pyydettiin seitsemännessä kohdassa, että Ruotsin sotaväen upseerien ja miehistön oikeudet taloihinsa ja torppiinsa säilytettäisiin loukkaamattomina, kuten sotamarsalkka de Lacy oli luvannut. Jotta kaupungit helpommin pääsisivät nykyisestä köyhyydestään, pyydettiin kahdeksannessa kohdassa toistaiseksi vapautusta meri- ja maatullista ja aksiisimaksuista, ja luultiin H. Keis. M:nsä tähän sitäkin suuremmalla syyllä suostuvan, kun venäläisessä sotaväessä olevat muonakauppiaat eivät tarvinneet tuollaisia maksuja suorittaa. Viimeisessä, yhdeksännessä kohdassa kuvattiin voimakkain vedoin varsinkin kaupunkeja kohdanneita vaikeuksia. Varakkaampi väestö oli paennut Ruotsiin, köyhempi jäänyt jäljelle. Kadot ja sota olivat kohottaneet huikeasti elintarpeitten hinnat. Ruotsin kruunu oli jo ottanut rahvaalta saatavissa olevan viljan ja muut ruokavarat, purjehdus oli kokonaan seisahduksissa, samoin käsityö ja tehdastoimi, sillä ei kellään ollut varaa mitään teettää, ja vihdoin rasitti porvaristoa ankarasti majoitusrasitus, sekä polttopuitten ja valon hankkiminen sotaväelle. Oli jo suuri puute leivästä. Oli sen tähden, jottei kaupunkeja uhkaisi täydellinen tuho, pyydet-

tävä H. Keis. M:ltansa, että Suomen kaupungit saisivat vapauden kaikista kruununveroista, johon luultiin keisarinnan suostuvan, koskapa Viipurikin oli saanut aikanaan sellaista etua nauttia ja Ruotsin kruunu viimeisen sota-ajan jälkeen oli myöntänyt Suomen kaupungeille 8—10, jopa 20 vuoden verovapauden. Tässäkin tapauksessa kaupungit tahtoisivat ylläpitää maistraattien ja oikeuslaitostensa toimintaa ja suorittaa niitten henkilökunnan ja palvelijain palkat, joihin tähän saakka oli osaksi käytetty yleisiä varoja.

Pietariin lähtöä suunniteltiin kyllä sitten lokakuun lopulla,¹ mutta matkasta ei, kuten tiedetään, sittenkään mitään tullut. Niinpä sanotaan Turun tuomiokapitulin 28 p:nä maaliskuuta 1743 p:tyssä kiertokirjeessä, että tuomiokapituli oli maaherra Balthasar v. Campenhausenilta pyytänyt vapautusta seurakunnilta manttaalittain taksoitetuista maksuista sekä Pietarin-deputation matkarahoista, ”koska tuo matka nyttemmin näyttää rauenneen”. Campenhausen ei kylläkään tähän suostunut, vaan sanoi tallettavansa rahat lääninrahastoon säästettäväksi ”til någon ännu nödig resa til S:t P:burg”. Mutta mistään myöhemmästäkään matkasta eivät lähteet mitään tiedä. Kuinka hyvänsä, edellämainitun toimintaohjeen mukaiset toivomukset esitettiin sotapäällystön välityksellä keisarinnalle, ja saivat aikaan joissakin kohdin hänen suostumuksensa. Niinpä J. Keith Friedr. Forseenin varmentamassa v:n 1742 joulukuun 8. p:tyssä kirjeessä ilmoitti Uudenkaupungin maistraatille H. Keis. M:nsa käskeneen, että tullimaksut ja aksiisi toistaiseksi lakkaavat, ja seuraavan vuoden tammikuun 17. p:tyssä B. von Campenhausenin allekirjoittamassa ja Arv. Rennerin varmentamassa kirjeessä ilmoitetaan samaa palkka-

¹ Raatimies Elfvingin yritys saada matkarahojaan korotetuiksi aiheutti kiivasta vastustusta Uudessakaupungissa ja Raumalla. Viimeksimainittu kaupunki jo purki entisen päätöksen yhtymisestä Porin ja Uudenkaupungin kanssa lähettämään Elfvingin ja uhkasi yhtyä Naantaliin ja Turkuun. Cajander, n:ot 48, 53. Rauman maistr. ptk. 17/XI 1742 § 370, 18/XI 1742 § 371 j.n.e.

ja maksuveroon, Tukholman linnanrakennusapuun, viina-aksiisiin ja puolustusapuun nähden, joten kaupungeilta v:lta 1742 kannettiin vain henkirahat ja karjavero (boskapspenningar) sekä palkkojen senttonaalit; ja mitä merisotilasveroon (båtsmanspenningar) tuli, jäi se riippuvaksi siitä, tul-taisiinko tuo vero vaatimaan rahassa vai luonnossa (siis merisotamiesten ottamisella).

Mehän tiedämme, että tälle lähetystölle ensin annettiin suurvaltiollinenkin tehtävä: pyytää, että Holsteinin herttua Karl Peter Ulrik asetettaisiin Suomen suuriruhtinaaksi. Tiedämme senkin, että venäläiset sotapäälliköt keisarinnan toivomuksesta torjuivat tuon aikeen.¹ Tästä syystä kait matkakin raukesi. Mahdollistahan sekin on, että keisarinnan kielteisen kannan tultua tunnetuksi ensin sittenkin aiottiin lähteä, mutta jätettiin tietysti tuo valtiollinen kysymys toimintaohjeista pois, ja että sitten lähemmin asiaa harkiten koko matkasta luovuttiin. Tuo suuriruhtinaskysymys ei kuulu tähän esitykseen, jossa vain on tahdottu kiinnittää huomiota tässä jäljempänä liitteinä seuraaviin lähteisiin.

---

¹ J. R. Danielson, Die nordische Frage, siv. 47. Cajander, n:ot 48, 53, 55, 60, 70.

LIITTEITÄ.

Ote Rauman maistr. ptk:sta syyskuun 27 p:ltä 1742.

305:te §.

S: d: oplästes Landzhöfdinge Embetes Bref af d. 22 Septembr, hwarutinnan förmäles: Som man för hela Landetz angelägenhet, effter gifwen anledning föranlåtes att till den 18 nästkomande Octobr. i Abo Rådhus sammankalla wissa deputerade och med behörige fullmacter försedde skickelige personer af alla 4 Stånd, att tå om Städernas och hela landetz nytta i gemeen öfwerlägga, nembl. af hwarje härad och Stad en af adelen, 2:ne Prester, 2:ne Borgare och 2:ne Bönder; altså hafwa the befullmächtigade å ber:de termin och ställe sig att infinna, sedan hwar föruth om des särskillte angelägenhet öfwerlagt: Skohlandes the depouterade så försees med underhålldz och rese provision, att the kunna wara i stånd jemwähl afsända therifrån en Deputation vidare til Pettersburg, som des underhåld och resekåstnad åtniuta bör. Hwarom beslötz till Borgerskapetz allmänna samankomst, will Gud, d: 4:de nästkomän octobr, då therom, sedan vahlet för sig gådt, får öfwerläggas.

Ote Rauman maistr. ptk:sta lokakuun 4 p:ltä 1742.

(Porvariston yleinen kokous.)

314:de §.

S: d: så snart Borgerskapet sig inställte, wardt Landzhöfdinge ämbetes bref af d. 22 passato å nyjo oplesit, ang:de wissa deputerades insändande til Abo, att öfwerlägga om thed som til Landetz förmån och nytta wid närwarande Coniuncturer pröfwes wara nödigt och angelägit. Hwarom Protocollet under 305:te § bredare formåler: Hwilken beskickning Borgerskapet i gemeen tyckte wara i närwarande äfwentyrliche tider både hälsosam och angelägen, hållst at wärcka för Staden lindring uti utlagorne för den nu wäntade Inqwarteringen skull, samt om möjjel:t wore slippa tull och accis afgiffterne effter all Seglation och handel på Swerige är förbuden worden med hwad mehra.

Och sedan Magistraten en liten stund väntat på fleres opkomst, sade the närwarande, att inga flere wore til förmoda den gången, emedan en stor dehl lära wara under återresan ifrån Stockholm och the öfrige äro utreste på landzbygden att förskaffa sig Spanmål til brödfödan och kanske något slachtnöt med hwad mehra. Tå them närwarandom förehöltz, at Magistraten således ej ānat kan än skrida til wahlet af the Personer, som Borgerskapet til thenne förrättningen hälst åstunda medelst fastställning af the ras befullmächtigande, som undfå the fleste röster.

Tilspordes altså först

- 1: Råd- och Handelsman Bollstedt, hwem han vill haa åstad?
 Han swarade: H:r Borgmästaren och J. Gebhardt . . . . . 1.
 2: Handelsman Bartram voterade Borgmäst. och Gebhardt . . . 1.
 3: Glasmästaren Nyström samal:s Borgmäst. och Gebhardt . . 1.
 4: Handelsm. Åberg äfwenså Borgmästaren och Gebhardt . . . 1.
 5: Borgaren Östman voterade Åberg och Marelin 1 . . . . . —
 6: Borgaren Hackenberg voterade Borgmäst. och Gebhardt . . . 1.
 7: Dito Simon Arvell samal:s Borgmästaren och Gebhardt . . . 1.
 8: dito Mich. Brunberg äfwenså Borgmäst:n och Gebhardt . . . 1.
 9: d:o And. Telling likaledes Borgmästaren och Gebhardt . . . . 1.
 10: Handelsm. Gebhardt voterade Borgmäst. och Nyström . . . . . 1.
 11: Borgaren Tuomell, voterade Borgmästaren och Gebhardt . . . 1.
 12: dito Michel Hellssing samal. Borgmäst. och Gebhardt . . . . . 1.
 13: dito Abram Marelin voterade Borgmäst. och Åberg . . . . . 1.
 14: dito Biörcklöf samaledes Borgmäst. och Åberg . . . . . 1.
 15: dito Stengrund voterade Åberg och Marelin 1. . . . . —
 16: dito Jöran Åbeck samal:s Åberg och Marelin 1 . . . . . —
 17: Borgaren Phil. Biörkfors vot:de Borgmästaren och Gebhardt 1.
 18: dito Erich Ruicka voterade Borgmäst. och Åberg . . . . . 1.
 19: dito Jacob Lella samaledes Borgmäst. och Åberg . . . . . 1.
 20: dito Simon Widberg äfwenså Borgmästaren och Åberg . . . . 1.
 21: dito Zach. Anckar voterade Borgmästaren och Marelin . . . . 1.
 22: dito Thomas Parpa vot:de Borgmästaren och Gebhardt . . . . 1.
 23: dito Johan Molcker samaledes Borgmäst. och Gebhardt . . . . 1.
 24: dito Anders Pakelin äfwenså Borgmäst. och Gebhardt . . . . 1.
 25: Borg. och Handelsm:n Henr. Ståhl likaledes Borgmäst. och Gebhardt . . . . . 1.

Således har Borgmästaren wunnit af 25 röster för sin dehl 22 dito, så och Handelsman Johan Gebhardt 15 röster och altså de fleste, emädan Åberg och Marelin ej hunnit til flera än den förre 8 och den senar 4 allenast. Som annoterades.

315:de §.

Uppå öfwerläggning, hwad thär, utom thet som redan förmält blifwit, kunde vidare till ompröfwande anmälas, war eij egentel:n annat än att alla nyja Pålagor, som under Swänka Regeringen tilkomit, såsom lön och betahlningz afgifften, Slåttzbyggningz hielpen och den så kallade Ständernes bewillning måtte uphöra; hwilket Borgmästaren thessutom under detta fremmande wälldet sade sig burit i skiölden, n:n att sådant nu ofelbart skie bör; ehuru och the redan ankomne ordres annat synas wela innebära; hälst den lilla nyja Camreraren wil krypa in i 1741 åhrs redogiörelse, och därutur suga till Ryska Cassan alla behållningar för det året, om icke hos fattigt folck innestående restantier med, och således giöra sig meriterad. Men berörande Borgmästarens och handelsman Gebhardts arfwode eller tractamente fr:n och med den dagen the afresa, in till och med den dagen the återkomma; Så blef therom öfwerenskomit och beslutit, att Borgmästaren skall få Tre d:r och Gebhardt två d:r km:t för hwar dag samt dessutom åt hwardera skiussen fram och tillbaka bestådd warda. Som til bevis theröf:r anoterades.

§ 326.

Kaikkien miespuolisten vannottava 13/X uskollisuusvala Elisabet Petrovnalle.

13/X § 327. Pormestari piti puheen. Kehoitti att wörda then Högstes skickelse och hålla sig inom Skranckorne. Vala luettiin ensin ruotsin sitten suomen kielellä.

Ote Rauman maistr. ptk:sta lokakuun 13 p:ltä 1742.

330:de §.

Borgmästaren, som wid H:r Öfwerstens och Comendantens afträde ifr:n Rådhuset, fått befallning, att komma til honom i des quarter, gick dijt, där han gifwit honom en Packa af Eedz formulairer att försändas til närmaste Kircki el:r Praepositi och Pastores med ordre att af allmoger och them som til deras försambl:r lyda, samā trohets Eed taga och verificerade förteckningar therå insända, utan att han een sådan syssla kunnat slippa med then uhrsächten det slijka expeditioner hörde til Gouvernementet eller Landz Cancelliet, som ägde macht cronofogdarne therom antyda. Men om wärkställigheten theraf skall tilkomā Prästerne, så stode the under Biskopens och Consistorii

hörsamheft och lydno, då Herren sagt, att både Präst och Fogde skulle dependera af Consul, enär så befalltes, säijandes sig och böra lyda de ordres som hans höga förman honom härom tilsändt: Således sade Borgmästaren sig icke hafwa tid att opkoma förrän i öf:r mårgon, och sig til den förestående resan färdig giöra, hälst han ock dessutom af stundel:e opvachtingar och visiter hindrad varder.

16/X § 331.

Som wid detta tillfälle någon af Borgerskapet sig på beskickning inställte; så blef them ock påmint, om the något widare hade att erindra än hwad redan omtalt blifwit, innan Stadsens deputerade, Borgmästaren och Handelsman Gebhardt sin ärnade resa till Åbo anträda, som nu strax företagas skall. Då the sade, att för den starcka inqwarteringen skull wore Staden frihet för alla utlagor nödig: Men därtill swarades: att sådant wore för mycket begiärdt, tyckandes Magistraten wara nog, om man slipper the Swänska bewillningarne och Bränwijns Consumtions accisen såsom nyja och owanl:a pålagor, hwilcket Borgmästaren mente ringast skola kunna wärkas och uhr wägen rödias böra.

16/X 1742 § 333.

När thesse (pormestari ja raatimies Bollstedt) åter komo, berättade the wara allt wäl beställt, då fullmachten ytterligare oplästes och sedermera af Magistraten och någre af Borgerskapet underskrefs i Bokstafven så lydande: det befullmächtiges härmed H:r Borgmästaren Gustaf Sidberg samt Handelsmañen Johan Gebhardt å thenne Stadz wägnar vid närwarande conjuncturer des angelägenheter uppå then å Åbo Rådhus ämnade Ständernes Samankomst, att iachttaga och bewaka samt i synnerhet allt thed befrämja, som hela landet til wälfärd och oprättelse länder. Och skall alt hållas för godt och gilldt, hwad the therutinnan troligen giörandes och låtandes warda: Som under Stadsens Sigill med wår underskrifft bekräftes. Raumo Rådhus d. etc.

L. S. På Magistratens väg:r
 Mich: Simol:n. M. Schogzman. I. Holm. J. Bollstedt.
 Å Borgerskapetz wägnar
 Carl Bartram. Fr. Hartman. N. Åberg.
 Joh. Grönlund. Joh. Weidgreen. Joh. Nyström.
 Erich Friksteen. Simon Arvell.
 Henrich Ståhl.

Ote Rauman maistr. ptk:sta marraskuun 2 p:ltä.

344:de §.

Så gjorde Borgmästaren en kortt relation om sin med Handelsman Gebhardt förrättade Abo resa och det anbefallte Ständernes uthskickades möte, till någon öfwerläggning, wid närwarande widt uthseende conjuncturer, att det allmänna bästa på något sätt måtte hullpit warda; hwarom han äthskillige skriffer opwijste, dem bem:te Gebhardt mehrendels i afskrift tagit, och det för minnetz skull i fall någre Deputerade skulle koma till Pettersburg och Hennes Maij:st Ryska Keijsarinnan att afgå. Hwarom doch ännu ingen wisshet är. Imedlertid har Abo Stad sammansatt sig med Nådendahl om en fullmächtig, samaledes Biörneborg, Raumo och Nystad att affärda den andra fullmächtigen och honom med nödige reesepenningar försee, nl: Rådman Elfwing if:n Biörneborg. Och skall wäl i allmänhet giöras ansökning om alla utlagors efftergiftt i anseende til den starcka Inqwarteringen och det beswär then med sig hafwer til att förtiga andra omständigheter, som des af honom under d. 20 passato opsatte och thär ingifne memorial utvisar. Men han twiflade på större efftergiftt än the Swänske bewillningarne, bestående i lön och betahningzafgiftten, Slättshielpen och fredzgiärden eller Ständernas bewillning så ock then owanlige Bränwijns consumtions accisen, then man för anförde orsaker lærer slippa, fastän resol:n annorlunda låter. Samā beskaffenhet är med then redan insättade Tull och accisupbörden, hwilken med tiden lærer upphöra effter inge Ryska Marqvettentare then afgifften underkastad är och så widare, som för widlyftigheten må här förbigås. I medlertid har man effter ber:de resol:n af d. 28 passato sluppit then anbefallte redogiörelsen för 1741 åhrs upbörd, på det then litzla (sic!) behållningen må blifwa orubbad till det behof, hwartil den redan mehrendels är använd worden. Och fastän Magistraten i föllje af samā resol:n af H:r General Lieutnanten Högwälb. Baron Fredr. von Staffeln underskrefwen, bör inkomma med förslag på detta åhrs wanl. utskylder, så kan man dock i anseende till Inqwarteringen och des tunga, hälst uti ett näringslöst tillstånd, thermed ej högre gå, än til mantals-, boskaps- och båtzmanspenningarne samt Charta sigillata afgifften. Ty omöijeligheter få icke påstås ell:r äskas. Som således annoterades.

Seuraavat asiakirjat ovat *Naantalin maistraatin arkistossa*.¹

Effter den fördelning som är skiedt Små Städerna emellan uti Åbo och Biörneborgz lähn, angående Teras till Pettersburg Deputerade Fullmächtigas reesebekåstnad, kommer Nädendahls Stad på öfwerenskommelse att uthgiöra Twåhundra daler kopparmynt, hwilcka 200 d:r igenom samma Stadz till denna sammankomst befullmächtigades försorg, ju förr, böör hoos Handelsmannen här i Staden Herr Jobst Niclas Scultz (sic!) uti lätt och gånbart mynt för min räkning emot bem:te H:r Handelsmans quittance deponeras, och så mycket nödvändigare är at wärkställas, som i annat fall answaret af alt ehuruwähl oförmodande hinder uti den anbefalte och utom dess nödwändiga resan på them ankommer. Åbo d. 27 Octobr. 1742.

Henr. Elfving.

Afskrift

*Högwälborne Herr Grefwe
General en Chef.*

Så snart Eders Höggrefwelige Excellences ordres under d: 24 passato at föranstalta om Crono utskyldernes och con Sumtions (sic!) eller Bränwins accisens upbärande och aflefwerering, ankomit hafwa Magistraterne i de här uti Höfdinge dommet belägne små Städerna de samme til Borgerskapetz och ande jnwånarens effterrättelse almänneligen kungjöra låtit så och them therom antydt; men så hafwa thether emot Högeligen beklagat theras af hwarjehanda orsaker, såsom missväxter, Smittosamma Siukdomar, odrägeliga pålagor, den Borgerliga närings förminskning genom landtmännens Seglation och therwid hängande olaga Handel och den så af missväxter som krigzrörelser förorsakade grufweliga dyrheten på alla Lifsmedel och victualie wahror til att förtiga flere olägenheter, timade oförmögenheet, så at uthom theras ruin och undergång, de eij kunna åstadkomma sådant i denna swåra och äfwentyrliga tijden då them och all Seglation och Handels förmoner på Swerige blifwit förbuden; doch wille de the ordinarie eller af gammalt wahnliga utskylderne, såsom mantalspenningarne etc:ra så mycket som möjijeligit är betala, om Städerna blifwit ifrån them ålagde starcka och swåra Jnqvarteringz lasten entledigade; och hwad Bewilningarne, såsom löhn och betahningz-

¹ Otetaan tähän kaikkine kirjoitusvirheineen; muutamista virheistä, en kaikista, olen erikseen huomauttanut.

afgiften, Stockholms Slåt兹 bygningz hielpen, Förswars gården och den så kallade Consumtions eller Brånwíns accisen beträffas, så äro the utgifter nyligen tillkomne samt extraordinarie och owanlige, hwar med Hennes Keiserliga Maijst:t aldrig lærer inwånarne i detta utarmade landet betunga, ty den första afgiften är widtagen til Sweriges Cronas under förra kriget ådragne giärdz afbetalning, den andra til Stockholms Slåt兹 byggandens fortsättande samt den tredie til den senare krigetz utförande, så och den fierde äfwen til samma ändamåhl wijd sidsta rikzdag pålagd, hwilcka åtminstone til den dehl wid denna rikzdag lära uphöra, aldrahålst den sidsta afgiften, som ingen i denna dyra tiden hwarcken will eller kan widtaga, sedan Panorne i Sommars blefwo lösgifne, på det inwånarne af theras litzla spanmåhls förråd kunde tillwårcka något brånwijn til det då annalhande ryska krigzfolketz förnödenhet, hwilcket och nu som bäst tarfwas, om elliest här och ther någon kappa Säd med stark prut och för dyrt prijs stode at anhållas; och som efter Eders Excellences nådige behag och samtycke undertecknade desse städers befullmächtige tillika med the andra Ståndens Deputerade äro föränlåtne, at wända sig med theras åliggiande och allerunderdånigste ansökning till Hennes Keiserlige Maij:st af Ryssland, som af Högtbeprise lig nåd och mildhet det ussla tilstånd, hwaruti desse städers beträngde Jnwånare försatte äro, lærer anse och behierta, samt thesse af hwarjehanda missfällen medtagne Städers inwånare med någon frjhet och förskoning till theras Conservation och uprättelse allernådigst hugna på det de med den starcka och swåra Jnqvarteringz bördan så mycket bättre uthärda måge; altså föränlåtens wij härmedelst i diupaste ödmiukhee anhålla, det wårdes Eders Höggref:ge Excellence af wahnlig och beprislig ynnest låta blifwa desse Städers Magistrater och Borger-skap i detta måhl otiltalte in til des Hennes Keiserliga Maij:stt fått tilfålle at theras åliggiande nöd och angelägenheter i nåder skiärskoda och ther öfwer sitt aldrånådigsta swar lembna; och hwad Hennes Keiserliga Maij:stt då finner skiäligt at desse Städer i nåder pålägga, det skola the med all undersåtelig plicht och skyldigheet efter ytersta kraffter och förmoga söka sig at afbörda och fullgiöra;

J öfright berörande 1741 åhrs räckningar som infordras, jämte förslag på det, som innewarande åhr af desse Städer utgå borde; Så emedan de, till 1741 åhrs Räckningar hörande werificationer blifwit alloredan nästl:ne wår och sommar, på hwilcken tjd också redogjörrelsen för upbörden skie bort, som H:r Cammareraren Renner har sig bekant, och således under den Swenska Regeringen, till Landz Contoirtet lefwererade, på det berörde räckningar derstädes efter wahnligheten skulle af wederbörande formeras och förfärdigas; men

om det sedermera skiedt, är obekant efter de eij blifwit till underskrift återsände som skie plägar; ty äro sådane Räckningar nu så mycket mindre at lilgåå, som alla Landz Contoirez handlingar äro wordne till Sverige öfwerförde, der och sielfwa betieningen är tilfinnandes och hwad förslaget på 1742 åhrs Crono utlagor angår, så äro de ringa medel, som för det åhret blifwit upburne under Swenska regeringen, så mycket oss kunnigt är, til Landtränteriet lefwererade, undantagandes Charta Sigillata afgiften, som wid åhretz sluut plägar uthtagas och inlefweras; men alla de öfriga räntor och inkomster, så wähl ordinarie som Extraordinarie hoos inwånarne inestående, och hwarpå nu i största ödmuckheet sökes anstånd, till des Hennes Keiserlige Maj:stt öfwer den aller underdånigste ansökning, som derom gjort warder, allernådigtst resolverat, som för omrördt är. Framhårdande uti underdån diupaste wördnad

Eders Höggrefwelige Excellences

På Biörneborgs Stadz wägnar
Hend: Elfving. Fredric Starck.

underdån ödmuckaste Tienare
På Raumo Stadz wägnar
Gustaf Sidberg. Johan Gebhard.

På Nystadz wägnar
Johan Pettex. Johan Roseen.

På Nådendahl Stadz wägnar
Jacob Tudeen. Daniel Raumljñ.

Afskrift

Resol:de Nådige Herre.

Hwad Stadsens ordinarie utskylder angår, så måste the ofelbart utgiöras äfwen som och Rikzdagz Bewillningarna till thes Hennes Keiserl:a Maj:st i nåder resolverat öfwer the ansökningar som stånden genom sina deputerade i underdånigheet andraga ärna. Börandes och Bränwins accisen ifrån den tijd som the thärom utgångne ordres blifwit kungiorde, utbetalas samt behörig beräkning at intet underslef skie må hafwas.

Beträffande 1741 åhrs räckningar, så warda Magistraterne för theras inlefwererande i så beskaffat måhl som anföres, otiltalte lembnade, men thet begiärta förslaget öfwer 1742 års utskylder måste skyndsammast inlefweras.

Åbo Landz Contoir d. 28 Octob: 1742.

F. von Staffeln.

Concordare vidi:

Joh. Gebhard. Johan Roseen.

Afskriftt

Instruction för the herrar Deputerade som å underskrefne Ståndz wägnar kommer till Hennes Keiserl. Majj:stt Elisabeth Petrovna, Sielf Härskarinna öfwer heela Rysssland, med mehra i diupaste underdånigheet at färdas.

Underskrefne Stånd af Abo och Biörneborgz läner erkiänna med diupaste wördnad then oskattbara förmohn, som them ty medelst tillflutit, at hennes Keiserliga Majj:stt af hög och rätt Keiserlig nåd tillåtit landet att under förr brukad Religions öfning med otwungne Samweten få wörda Then Als mänsliga (sic!), at academien och scholorne allernådist blifwit igen uprättade och jämwähl Landetz förra Lag och stadgar wid sin krafft och wärckan lämnade.

Thesse tre nämde grundstenar till alla nationers wälfärd och Lycksaligheet see Stånden uti åfwan:de Lähn, wara till allas theras obeskrifweliga fägnad så fästade, att sosom the therutaf ei annat kuñna wänta, än önskad lycksalighet, så hembäre the och Hennes Keiserlige Majj:stt therföre en aller underdånigster Tacksäjelse, i then säkra och underdåniga förtröstan, att Hennes Keiserliga Majj:stt än widare täckes, them allernådigst handhafwa wid thesse förmoner, hwilcka ei allenast försäkra them fullkoml:n om theras wälfärd, utan och hans them och therars effterkommande skola inplanta om odödelig wördnad för en så stoor af Hennes Keiserliga Majj:stt oss antedde nåd och rättwisa.

Och som efter Hennes Keiserliga Majj:sttz höga Befälhafwares här i länen sielf Generalens en Chef Jaqves Keiths gunstiga till städielse, Stånden sammankommit, till att med hwarannan ofwerläggga, huruledes man på thet bästa sättet skulle kunna i diupaste underdånigheet för Hennes Keiserl:a Majj:stt berätta, thetta landetzts ei nog beklageliga tilstånd och söka beveka Hennes Keiserliga Majj:stt att än widare med sin höga råd och huldheet thet samma omfatta, samt således aller nådigst befrija thet ifrån widare hatande öden, altså hafwa the till then ändan utsett några af sine med bröder uti hwardera Ståndet, som å the hemma warandes wägnar Hennes Keiserliga Majj:stt i diupaste underdånighet fölliande puncter äga att föredraga.

1:o. Som thetta land, hwilcket under förra frigden warit sin undergång ganska när, icke allenast sedermehra igenom smittosamma Siukdomar och Boskaps störtningar, utan ock therå fölgde misswäxt åhr, samt hunger och dyrtid alt ifrån 1735, blifwit satt i att (sic!) ganska beklageligit tilstånd, hwilcket nu mer till landetz oboteliga skada, blifwit förwärrat sedan under thetta nu sidst påkomna krig, alt

hwad i spanmähl och Boskap warit at tillgå, blifwit uthgifwit, och till mycken dyrheet bracht, hwarigenom, ehuru therå betalning blifwit låfwat, och till andehl äfwen följt, landet dock nödgas känna så mycket swårare brist på sådane Lissmedel, som äfwen Then högste nu i åhr oss med en så swår misswäxt hemsökt, att hwarcken brödföda för thetta åhr hoos mästa delen landetz Jnwånare, eller uthsäde, hälst i wår, är at tillgå; therigenom landetz elände, Gudi klagat, fördublas, altså och på thet Jnbyggarena i landet framdeles äfwen måtte hafwa then förmohn, at med wördsamt hierta tacka Gud och öfwerheten, som gifwit them Lijf, och thet än vidare Conservera, bör i diupaste underdånighet hoos Hennes Keiserliga Maj:stt inhållas, at wij allernådigst kunde blifwa befrijade ifrån the oss ålagde portioner, som icke äntå kunna till fullo uthgå, i anseende till landetz uthblottade tilstånd, om och thet endaste skulle uttagas, som till Jnwånarnes usla lijfz någorlunda uppehållande än torde wara qwar, men ther till likwähl icke förslår, emedan wij finne oss nödsakade, som framdeles förmåles, att till så wähl allmågens och Jnwånarnes föda som uthsäde i till kommande åhr, underdånigst anhålla om Spanmähls låhn.

Hwad Fouragiet beträffar, kunna och wela wij ei undandraga oss att efter yttersta möjelighet sådant uthgiöra; men som af hwad förenämnt är, Hennes Keiserliga Maj:stt i nåder lærer täckas inhemtalandetz elände, så förmodar man thet Hennes Keiserl. Maj:stt ei onådigst lærer uptaga, thet wij i lika underdånighet anhålla, att för så mycket Fouragie, som utom hemmans brukens undergång kan prästeras, i nåder niuta antingen betalning eller afräckning på the wanlige Crono uthskylder, såsom och äfwen, att oss nådigst kunde blifwa the skiutzar, som komma till Cronans behof att giöras, betalte, hwarjemte, som ännu landet äfwen har att efter uttgifne qvittobref af Swenska Cronan fordra betalning för så wähl proviant som Fouragie och skiutzar, hwilcket alt efter nådig låfwen bordt på thetta åhrs wanl:a Räntor godtgiöras, altså anhålla wij uti diupaste underdånighet, at sådane lefwereringar allernådigst kunde nu först i afräckning på the wanliga thetta åhrs krono utskylder qwittas.

2:o Landetz beklageliga nöd är fullan i diupaste underdånigheet här frammanför upräknad och alt ther före taga thetta landets Jnwånare af underdånig tillförsicht till Hennes Keiserl:a Maj:stts Nåd sig then Frihet, att underdånigst anhålla thet Hennes Keiserliga Maj:stt i nåder täckes ansee them, och till förekommande af ytterligare annars oundwikelig landzplåga af hunger och ett ändteligit öde, nådigst bespringa them med lån af wåruthsäde, hwilcket ei allenast igenom then att för bittida infallne kölden blifwit för skiärt, utan och till then

än öfriga delen in emot lærer i rationer uthgå, och som här befinnes en ganska swår brist på salt, såsom likwähl warande en i bland the nödigaste wahrer, alt så lærer Hennes Keiserl:a Majj:stt allernädigst täckas äfwen så förordna, at en så anseenlig myckenheet theraf kunde med första ifrån Hennes Keiserl:a Majj:etts öfriga wid hafwet liggjande länder och provincier hijt skaffas at både Keiserl:a Troupperne såsom och landetz Jnwånare måtte hafwa så mycket af then wahran, som till theras uppehälle oundvikeligen tarfwas, hälst och sådant annorstädes ifrån, utom Hennes Keiserl:a Majj:sttz Nädigaste bemedlande icke står att erhållas, såsom och till räcke- ligit wijn hijt föras till communiunens begående; och som oss uti wår nöd then liufwa tröst lämnat är att Hennes Keiserl:a Majj:stt sielf nädigst lærer finna, huru när wij äro wår undergång, altså, och sedan wij i underdånighet anhållit, att till wårt egit lifz uppehälle få niuta spanmähl och wårsäde, så lærer hennes Keiserl:a Majj:stt icke onådigt uptaga, thet wij fördrista oss i underdånigheet anhålla, att Hennes Keiserl Majj:stt lika nädigt täcktes till Militiens behof wedehörig proviant hijt låta anskaffa.

3:o Swea Rikjes Ständer hafwa wähl wid åthskillige Riksdagar kommit therom öfwerens, att så wähl till riketz giäldz af betalning som till andre, riket och thes angelägenheter rörande usus åtaga sig åthskillige Nya uthlagor, såsom friwilliga bewillningar, hwilcka ei längre skulle uthbetalas än ständernes och riketz till stånd sådant kunde tåla och fordra; af hwilcka afgifter äro fölliande, såsom *lön och betalningz afgiften*, anslagen til så wähl Riksens giäldz betalning, som sedan äfwen till Expectanternes af Militair och Civil Staten aflöning, *Stockholms Slätz bygningz hielp, hielpen till Kyrckia och Schola bygnaden i Lappmarken, Allmänna Bewillning*, ämnad til Swea Rikes fästningars i stånd sättiande, *en wiss Consumtions accis på Bränwin med mehra*, som efter the befundne omständigheter an- tingen blifwit förökt eller förminskad, och jämwähl en wiss afgift, som andelen (sic!) i stället för then af thena bewilliade Rusttienst sig åtagit att uthgiöra på en wiss tijd, efter hwilckens förlopp the åter fört then sammam erläggjande borde wara frije. Men som slika uthgifter nu mehra efter thet af Ständerne tå skiedde bewilliande icke kunna til the anslagne usus nyttias, och således enär ändamålet af en förordning uphörer, sielfwa förordnandet äfwen synes upphöra; Fördenskull bör i underdånighet anhållas, att wi för äfwanskrefne Extraordinarie uthgifter Nädigt kunde så mycket mehra förskonas, som Städerne i förra tider efter egit godtfinnande sig sådant anten åtagit eller och på någon wiss tid icke bewilliat och att Hennes Keiserl:a Majj:stt för then skull thes Nädiga ordres täcktes till wede-

börande uthfärda och sådane uthskylder nu och framdeles ei må blifwa uth krafde.

4:o Jnwånarna i these Lähnen hafwa wähl redan funnit högst liufig fylnad af then låfwen Hennes Keiserl:a Maij:stt höga Befälhafware här o orten them lämnat om hwart och ett Ståndz för hafde Privilegiens Confirmation samt nyttjande; men så understå the sig lickwähl i förtröstan på Hennes Keiserl. Maij:stts Nåd underdånigst anhålla om Hennes nådigste Confirmation på the Privilegier, frij och rättigheter, som hwart stånd för sig kan hafwa för detta hafft; och som adelen i synnerhet för sin dehl jämte präste och äfwen Borgare Ståndet för *sina landt godz*, till att wijsa sin underdåniga wördnad för Hennes Keiserl:a Maij:stt gärna och willigt åtagit sig, att jämt ock lijka andehl allmågen betala rationer och Portioner till Hennes Keiserliga Maij:stts Tropper; men enligt äfwannämde Privilegier, så wähl adelens Frälse sätterier böra för all krono uthlagor wara frije såsom och theras öfrige Strögodz ei mera än hälften emot kronobönder prester och Prästegårdarne enligt privilegierne äfwen för sådan uthgift warit befrijade; altså anhålles i diupaste underdånighet, thet slickt icke måtte framdeles lända them wid theras och the öfriga Ständers privilegiens Nådige Confirmering til någon skada eller praejudicet, hwarigenom the skulle komma at gå i mistning af the formoner, hwarmed forðne Swea Konungar, anten nådigst belönt theras forfädess tienster, i ändamåhl at her med upmuntra effterkomanderne, eller och täcktz wijsa omsorg om religionens handhafwande och fort plantande, så wähl som till en wähl inrättad handels och Navigations förbättran och fortgång i Riket, hwar jämte äfwen the rusthållare, som wid thenna sammankost (sic!) instält sina här under skrefne fullmächtige, anhålla underdånigst at i framtijden nådigst blifwa Conserverade wid sina Rustningz rättigheter såsom tillforene.

5:o Anhålles äfwen underdånigst, at the gårdar och hemman, som i anseende till thet the warit med för hög ränta belagde så at the för hwarje handa omständigheter ej kunnat bära sig, och för then skull efter giort underdånig ansökning hoos Svenska öfwerheten erhållit nådig tillsäjelse, at sådane hemman efter föregående landtmätare refning och ny therå fölgd skattläggning, borde till ringare ränta förmedlas; fördens skull och på det samma gårdar icke framdeles måtte aldeles undergåå, ther i genom at professorerne¹ mehra nödgas till krono utlagornes presterande försvaga än förbättra hemmanen, och landet slutel. med en hop fattigt folck blifwa uppfyllt, samt hwad thes bruk angår, till en dehl öde; alt så lærer Hennes Keiserl. Maij:stt

¹ Pitää kaiketi olla possessorerne.

ei onådigt uptaga, thet underskrene (sic!) stånd i underdånigheet an-hålla, at till förekommande af slijke olägenheter sådane hēman kunde å nyo blifwa refwade och skattlagde; samt räntan och krono utskyl-derne sedan ther efter i nåder jemkade.

6:o Efter som wij förnummit, thet Hennes Keiserl:a Majj:sts Hr Generaler och Commenderande Chefer låtit the i från thetta land bortflyttade Jnwånares egendom och fastigheter så på landet som i Städerna upteckna och seqvestrera ehuru the dehls barn och arwingar dels syskon och andra Slächtningar samt them eller andra såsom sin rätts innehafware sig efter lämnat och oss qwarblefne säkerligen bekant är, thet slijke bortfarne Jnwånare icke afrest för något miss-troende till Hennes Keiserl. Majj:stt utan såsom okunnige om Hennes Majj:sts försäkran och i synnerhet för thet swåra äfwentyr af Krigz-lågan och then irregulera melicens tå försporda hårda medfart stod at befara, warandes wij försäkrade thet the gärna åstunda at wid första giörligit få komma tillbaka, altså äre wij uppå these afreste våra medbröders qwarblefne arfwingars och anhörigas samt Creditorers af egne wägnar förbundne underdånigst att bedia, thet Hennes Keiserl. Majj:st allernådigtst icke tillåter, the bortflyttades Frälse och andre fastigheter och odaljord att abalienera eller Conficera, innan the i landet åter komma kunna eller then Aldra Högste oss hugnelig frijd nådeligen täckes förläna; men i synnerhet, att theras arfwingar och anörige, som i förtröstan på Hennes Keiserliga Majj:sts nåd här qwarblifwit, måge efter sin naturliga rätt, tå rätta posensoren (sic!) är frånwarande, eller undankommen, få emedlertid och fram-deles, thes egendom besittia och behålla, samt the omyndigas rätt, som af sine förmyndare härifrån blifwit afsända eller medtagne, och således icke sielfwa skäligen kunna säijas wara till en sådan sin flyttning wällande, them uti theras fastigheter må wara förbe-hållen: Jämwähl att theras frälse fastigheter, som inga arfwingar eller rättsinnehafware sig efter lämnat, måge enligt Adelige Privilegieerne af Ridderskapet och adelen och efter landsens Lag och Stadgar af the öfriga Stånden kunna infrijas och tillträdas, doch så att the afrestes uppå fastigheterna eller elliest undfångne och witterligare gjäld och skuld först af theras omtalte här fintelige fastigheter cla-reras och afbördas.

7:o Såsom H:r General Fältmarskalken Lasis igenom thes utur lägret wid Helsingfors utfärdade Manifest utláfwat, att alla the wijd finska Armeen befund. H:r så wähl Öfwer- som Under Befähl och Civilister hade i thetta åhr åthniuta alla sina gårdar, frälse hemman, Boställen och Torp ifrån alla uthlagor och Publique afgifter frije, altså anhålles i diupaste underdånigheet om nådig Confirmation af the

således utlåfwade förmoner i thetta åhr och att när någon ändring ther utinnan framdeles skulle skie, alla the som under milicen sortera kunde, till det minsta sådane Boställen och gårdar få emot Jordebooks räntans erläggande arrendera framför någon annan.

8:o På thet eij allenast Städerna måtte wara lindrade och utur theras fattigdom upphielpas samt thesto mehra med tilräckelig tillförsel blifwa förседde och landtmannen lättad, så anhålles i underdånighet om frijheet för Siö licent landt Tull och accis afgifterne så länge och till thes inwånare här i landet kunde komma i något bättre tilstånd hwarigenom som för Hennes Keiserl:a Maj:sts Troupper nera tillförsel äfwen lærer yppas, altså förmodas i underdånigheet så mycket mehra Hennes Keiserliga Maj:sts nådiga bijfall häruthi, som äfwen the här wijd Troupperne warande Maqvotentare (sic!) slike afgifter så för thet the ifrån landet till Sahlu i städerna införa icke erlägga.

9:o Aldenstund the i Städerna qwarblefne fattiga inwånare, så wida the förmögnare, som någorlunda sin utkomst haft, till Sverige afrest, äro aldeles ut blottade, så therigenom att först uti förflutne swåra missväxt åhr och the orter åkomne krigzoroligheter, spanmählen och alla Wictualie Persedlar samt handelswaror warit Stegrade till högsta prijs, och att för det andra Kongl. Swenska Cronan merendels all Spanmähl och öfriga matwaror af almogen directe uphandlat samt föde des all näring blifwit Städernas handlande betagne, i synnerheet som seglation jämwähl aldeles uphört, sedan farten till Swenska Provincierne är förbuden och på Ryska eller Liflanska orterne med säkerhet icke kan drifwas i ansende till påstående Krigz rörelse uti siön, för thet tridie haf:r äfwenwähl handtwärckare och manufactorie wärckstäder thenne tijden bortahl. (sic!) under Krigstroublerne warit och än äro aldeles näringz löse helst nu mehra härstädes ingen låter bygga eller andra handtwärcks tillwärckningar på thenna nu mehra desererade orten och under Krigz oroligheterna nyttijar, sedan the bemedlade innewånare ifr:n landet äro afreste. Kännandes för det fierde Borgerskapet utaf then starcka och mer än dryga inqvarteringen i Städerna så med wedh och lius anskaffande som mera tylijkt långt större gravation, last och hinder utij sin tillbörliga näringz idkande än af alla the utlagor, som the under Kongl. Swenska regeringen warit w:ne at utgiöra, för thet femte är then Högste Gud bäst bekant, at största delen af them, som utj sina fattiga kojor med toma händer qwarblifwit, finnes i thet beklageliga tillstånd, at the icke äga Brödfödan eller få then i brist af tillförslen sig till handla, effter ock almogens endaste föråd till Protioner (sic!) ock rationer är uttagen och ännu dageligen uttages; altså bör hoos Hennes

Keiserliga Maj:st underdånigst anhållas till borgerskapets conservation ifrån ändtl. ruin och undergång samt till gemensamt uphielpande ifrån thenna högst beklageliga och ussla fattigdom samt näringslösheet, thet Hennes Keiserl. Maj:st allernådigst täckes låta Ständerne här i Finland niuta frijheet och förskoning för alla Crono utlagor, hwarom man i underdånighet så mycket mehra gör sig förströstad, som Wiborgz stad, hwilcken fordom med Finland warit förknippad af Hennes Keiserliga Maj:st. glorwördigste företrädare med äfwen lijka frijheter warit benådad, och man ther hoos effter en så swår öfwergången Krigzlåga kuñat giöra sig på Swenska Cronans sijda försäkrad om samma frijheter, hwaraf Städerne i Finland effter sist öfwerståndens ofred, finge niuta fruckten på 8: 10 ja 20 åhr, endast på thet Städerne skulle blifwa uphulpne, hwilcket och til theras vidare uphielpande nu synes wara ganska nödigt, willjandes Borgare Ståndet icke thes mindre om sina Magistraters och Städens Justitie stats samt betienters underhåld och lönande hwar till en dehl af almänna utlagor warit anslagne, genom sammanskott, utan thet ther till efter Privilegierne är anordnad och elliest i Städerne inflyter, draga behörig försorg.

Åbo d: 25 October 1742.

På Ridderskapetz och Adelens Wägnar

G. G. Mellin	Claes Lybecker	Hend: J: Rebinder
L. S.	L. S.	L. S.
Joh: Alb: Gripenberg	På egne och G. L.	På egen och Gustav
L. S.	Ögglas samt I. A.	Johan Wilhelms samt
	Klicks wägnar	Nils Lindcrantz
	G: Wallenstierna	wägnar
	L. S.	Carl Brander
		L. S.
M. Segercrantz		Wilhelm Ehrenstolpe.